

A fogorvoslás története

Szakmai játék – a fogászat és szájsebészet szakembereinek

„Az ember fejében minden fog
értékesebb, mint egy gyémánt”

(Miguel de Cervantes)

A fogak értékességét már az őskori ember is megtapasztalta, fogászati panaszait pedig képeessége szerint kezelte, amint azt egy kb. 14 ezer éves lelet is bizonyítja, amely egy kb. 25 éves férfi alsó, szuvas őrlőfogán mikrolitokkal (apró fa, csont és kőszkzökkel) végzett kezelés nyomait őrzi (1988, Dolomitok).

Kr. e. 7000 körül, az Indus Völgyi Civilizáció leletei már arról tanúskodnak, hogy valamiféle fogorvoslás létezett, szükség esetén eltávolították, sőt, ha lehetett megkísérelték pótolni az elvesztett fogakat. Egy sumér forrás (Kr. e. 5000 körül) a fogfájás okaként a fogférget nevezi meg. A féreg-elmélet több földrajzi helyen is kialakult és évezredek át tartotta magát, még a XIV. századi híres doktor Guy de Chauliac (VI. Kelemen pápa orvosa) is ezt vallotta. Végül „a modern fogászat atyja”, Pierre Fauchard, királyi fogsebész fogalmazta meg 1728-ban kiadott könyvében az édességek és a páciens táplálkozásának szerepét a caries kialakulásában.

SZAKMAI REJTVÉNYÜNKBEN a fogászat történetének további részleteire és egy hazai vonatkozású érdekességre is fény derül. A rejtvény megfejtésében a Richter Gedeon amoxicillin + klavulánsav antibiotikuma, **a biotech Aksolin® nevének betűi segítenek.**

(A megfejtések ellenőrizhetők a cikk végén. Cikkünk nyomtatható.)

1. *A fogékszer nem a modern kor találmánya. Már a maják is féldrágakövekkel ékítették fogaikat. Gyakran választották ehhez azt a számmukra vallási jelentőséggel is bíró halványzöld követ, amelyik rejtvényünk első sorának megfejtését adja.*

2. *Ez a közép itáliai ókori népcsoport alkalmazott először fogpótlást, például hidakat.*

3. *Ó-egyiptomi fogorvos-gyógyító, nevének jelentése: „fogorvosok és orvosok nagyja”. Az első név szerint ismert fogorvos.*

(Egyiptológiai Múzeum, Kairo, fa táblakép)

4. 1825-ben Dr. Murphy ebben a városban készítette az első amalgámtömést.

5. Jagelló-királyunk, aki fogakkal született. (A rómaiak az ilyen személyt egész életére a „dentatus” melléknévvvel ruházták fel.) A király nemzetünk egyik legtragikusabb csatájában vesztette életét. A csata -és a király halálának- évét tekintjük a magyar középkor végének. A király neve: II. ....

(Titiano festménye a királyról)

6. Édeskés szagú gáz, oxigénnel kevert, nevetőgáz, vagy kéjgáz néven is ismert elegyét fogászati érzéstelenítésre használták. A gáz neve: ...-oxid (vegyjele: N₂O).

7. A fogfájósok és a fogszakorvosok védőszentje. Mártíromsága attribútumaként gyakran ábrázolják kezében egy fogat tartó harapófogóval.

GRATULÁLUNK A MEGFEJTÉSHEZ!

Gyógyító munkájához további sok sikert kíván a Richter Gedeon **AKSOLIN**®-ja. A vegyszerek nélkül, enzimatis **biotechnológiával** készülő Aksolin®, **PureActives**® gyártási technológiája a hagyományos gyártásnál **kiseb terhet ró a környezetre, és nem járul hozzá a rezisztencia növekedéséhez.**

Napi 2x adagolandó minden kiszorítása (így a „duo” kifejezés külön nem jelenik meg a névben).

Köszönjük, hogy szakmai játékunkat megtisztelte részvételével!

A MEGFEJTÉS ELLENŐRZÉSE

Források:

- AMR reiew, 2016.
- Superbugs in the Supply Chain (Changing Markets) changingmarkets.org. Published in October 2016
- Andria Lynn Deaguero et Al. Improving the enzymatic syntheses of semi-synthetic beta-lactam antibiotics via reaction engineering and data-driven protein engineering;
- Prof. Oravec Pál: A fogorvoslás rövid története (Pécs). Elérés: <https://docplayer.hu/1777155-A-fogorvoslas-rovid-tortenete.html>
- https://hu.frwiki.wiki/wiki/Histoire_de_la_médecine_dentaire
- Hesire jpg.: Djehouty - Own work. Cairo: wood panel from the tomb of en:Hesy-Ra; CC BY-SA 4.0; File:Ägyptisches Museum Kairo 2019-11-09 Hesire 06.jpg., Created: 9 November 2019
- jpg. II. Lajos: https://hu.wikipedia.org/wiki/II._Lajos_magyar_király

RICHTER GEDEON

Richter Gedeon Nyrt., székhely: 1103 Budapest, Gyömrői út 19-21., www.gedeonrichter.com

Bővebb információért olvassa el a gyógyszer alkalmazási előírását! Mellékhatás / Nemkívánatos esemény bejelentése és orvosszakmai kérdés esetén elérhetőség: +36 1 505 7032; medinfo@richter.hu. A termék alkalmazásával kapcsolatos információkról a termekeinformacio@richter.hu címen érdeklődhet. Document ID: KEDP/DAEWL6, Lezárás dátuma: 2022.11.28.

Aksolin® 400 mg/57 mg/5 ml por belsőleges szuszpenzióhoz
https://ogyei.gov.hu/gyogyszeradatbazis?action=show_details&item=151093
A szöveg ellenőrzésének dátuma: 2020.11.19.
Teljes ár/TB támogatás/Tértési díj:
(1x35ml üvegben): 662 Ft/ 158 Ft/ 504 Ft; Eü. 50%: 662 Ft/ 316 Ft/ 346 Ft,
(1x70ml üvegben): 1264 Ft/ 316 Ft/ 948 Ft; Eü. 50%: 1264 Ft/ 632 Ft/ 632 Ft

Aksolin® 875 mg/125 mg por belsőleges szuszpenzióhoz tasakban
https://ogyei.gov.hu/gyogyszeradatbazis?action=show_details&item=143122
A szöveg ellenőrzésének dátuma: 2020.11.29.
Teljes ár/TB támogatás/Tértési díj: 1948 Ft/ 487 Ft/ 1461 Ft

Aksolin® 875 mg/125 mg filmtableta
https://ogyei.gov.hu/gyogyszeradatbazis?action=show_details&item=143120
A szöveg ellenőrzésének dátuma: 2020.11.15.
Teljes ár/TB támogatás/Tértési díj: 1948 Ft/ 487 Ft/ 1461 Ft